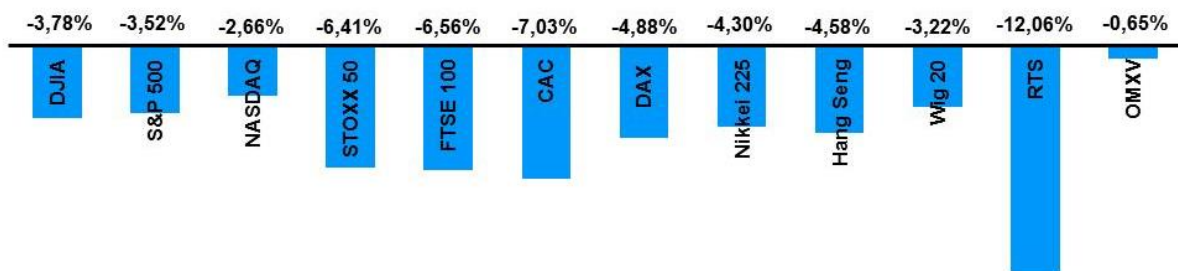

Savaitės naujienų apžvalga

2014 m. gruodžio 15 d. Nr. 50

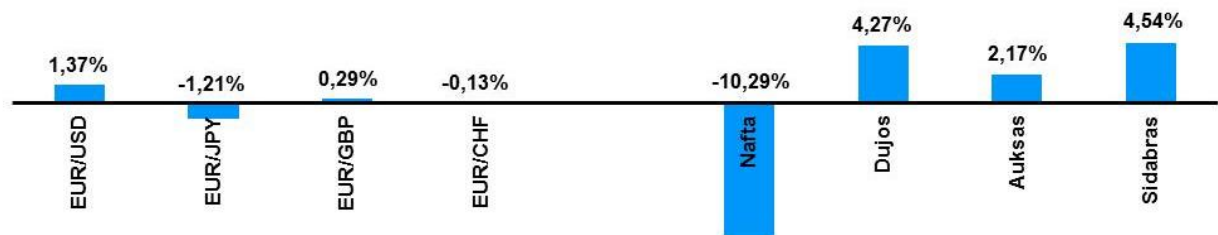
Praėjusią savaitę JAV Atstovų Rūmai patvirtino šalies biudžetą, Europoje užfiksuotas pagrindinių valstybių kredito rizikos didėjimas, o patikslintas Japonijos BVP pokytis buvo blogesnis, nei tikėtasi. Visa tai atsispindėjo pagrindinėse pasaulio akcijų rinkose, kurių savaitiniai pokyčiai buvo neigiami.

Pasaulio akcijų indeksų savaitiniai pokyčiai

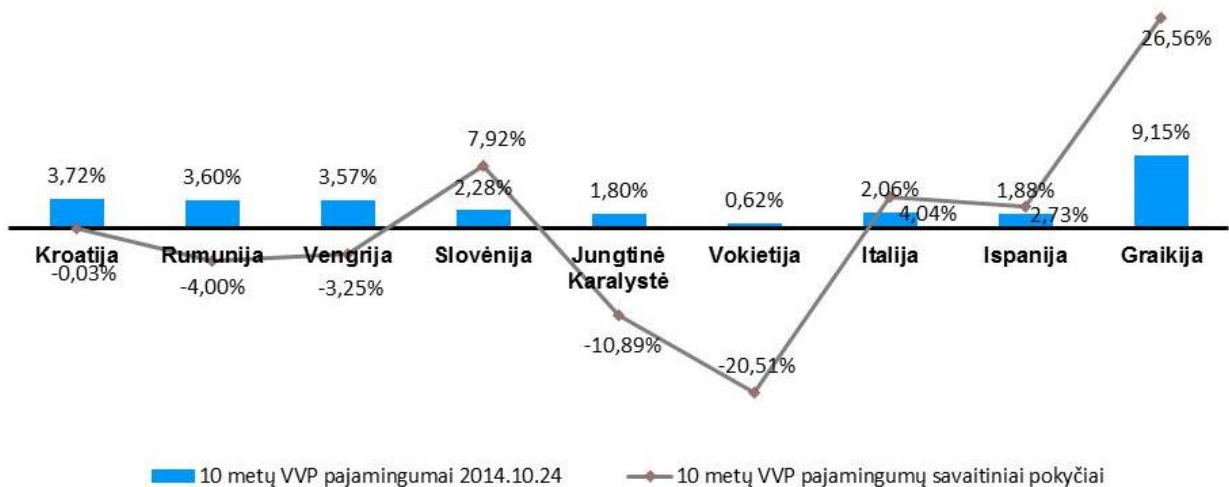
Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

Pagrindinių valiutos porų ir žaliavų savaitiniai pokyčiai

Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

ES šalių 10 metų VVP pajamingumai ir jų savaitiniai pokyčiai

Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

Praėjusią savaitę Europos šalių VVP pajamingumų pokyčius lėmė mažėjanti naftos kaina, ECB vykdoma ir ateityje laukiama aktyvesnė monetarinė politika, pagrindinių regiono valstybių – Italijos ir Prancūzijos – kredito reitingo pokyčiai bei Graikijos finansinės pagalbos pratęsimas.

Pagrindinių pasaulio regionų naujienos

Jungtinės Amerikos Valstijos

Praėjusios savaitės ketvirtadienį Atstovų Rūmai patvirtino ateinančių fiskalinių metų, kurie baigiasi rugsėjo 30 d., 1,1 trnl. JAV dolerių biudžetą. Nors didelių abejonių dėl biudžeto patvirtinimo nekilo, įtampą sukėlė Demokratų nenoras pasirašyti kelių biudžeto projekto sudedamųjų dalių – politinių partijų paramos limitų didinimo ir vyriausybės pagalbos bankams, kurie vykdo rizikingas išvestinių finansinių priemonių operacijas.

Praėjusią savaitę skelbti makroekonominiai rodikliai buvo dviprasmiški: lapkritį verslo sektoriaus investicijos didėjo 0,2 proc., o mažmeniniai pardavimai – 0,7 proc. Prie šių didžiaja dalimi prisidėjo automobilių pardavimai, kurių neįskaičius, pardavimai didėjo 0,5 proc.

Vakarų Europa

Europos centrinio banko (ECB) vykdoma monetarinė politika ir vėl patyrė nesėkmę: ECB pakartotinai suteikus galimybę komerciniams regiono bankams itin geromis sąlygomis pasiskolinti 317 mlrd. eurų, šie pasiskolino tik 130 mlrd. eurų. Iki 2016 m. vidurio, kas ketvirtį bankas suteiks galimybę ir toliau skolintis geromis sąlygomis, tačiau akivaizdu, jog norint paskatinti Europos ūkį reikės imtis ne tik įmonių bet ir valstybių obligacijų supirkimo.

Praėjusią savaitę vykusiame ES ministrų susitikime buvo nutarta dviem mėnesiams (iki kitų metų vasario pabaigos) pratęsti Graikijos finansinės pagalbos programą. Taip pat buvo sutarta dėl finansinės pagalbos fondo, kuris bus naudojamas regiono bankų problemoms spręsti, pildymo proceso: mažieji bankai mokės stabilias įmokas, o didžiųjų bankų įmokos bus skaičiuojamos atsižvelgiant į jų dydį ir rizikingumą, taip siekiant sumažinti valstybių, kurios pasižymi dideliais finansų sektoriais, įmokas.

Savaitės pabaigoje buvo skelbta lapkričio mėnesio pramonės produkcijos ir užimtumo statistika. Remiantis „Eurostat“ duomenimis, tiek euro zonoje, tiek ES pramonės produkcija augo 0,1 proc., o užimtumas (darbingumas) – 0,2 proc. Pesimizmą skatino Italijos ir Prancūzijos kredito reitingų pokyčiai: „S&P“ sumažino Italijos kredito reitingą nuo BBB iki BBB-, o „Fitch“ Prancūzijos nuo AA+ iki AA.

Vidurio ir Rytų Europa

Praėjusią savaitę Rusijos centrinis bankas 1 proc. – iki 10,5 proc. – padidino šalies bazinę palūkanų normą taip kovojant su silpstančiu rublio kursu. Praėjusią savaitę vykusiame paskutiniame šiais metais Rusijos centrinio banko susitikime nuspręsta ateityje ir toliau didinti bazinę palūkanų normą (nuo šių metų pradžios ji padidinta 5 proc.) ir patikslinta, jog šalies ūkio augimas šiais metais gali siekti tik 0,4 proc. Pasaulio banko skelbtos Rusijos ateities prognozės niūrios: 2015 m. prognozuojamas 0,7 proc ūkio susitraukimas, 2016 m. - 0,3 proc. augimas.

Azija

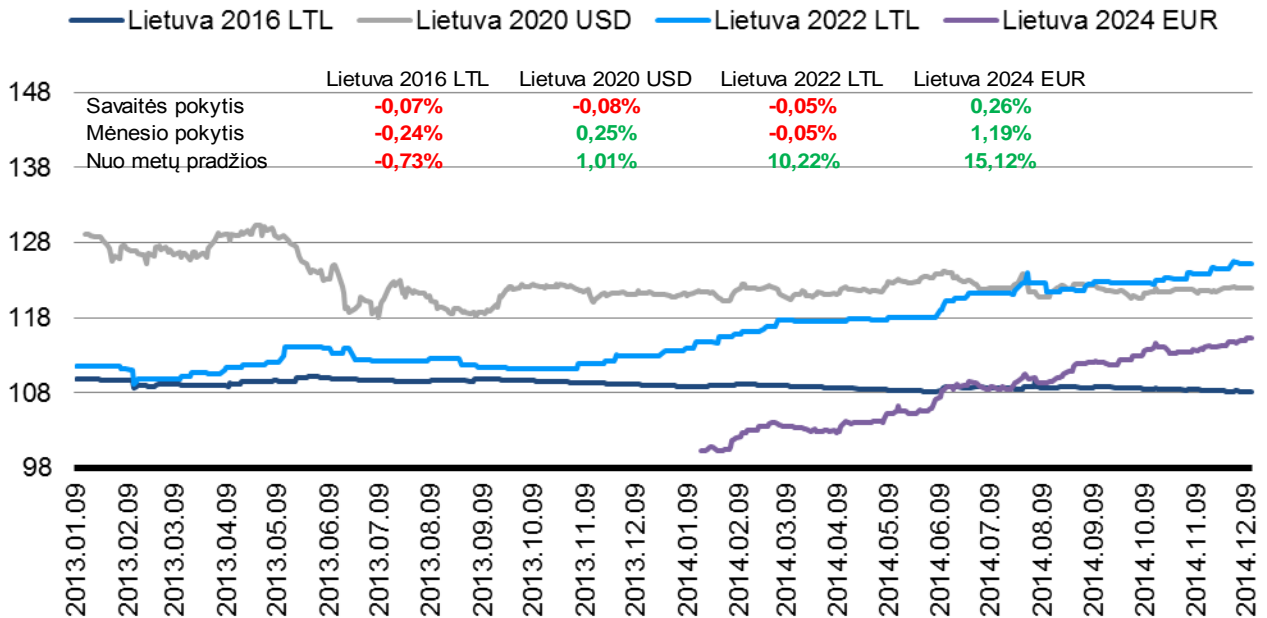
Savaitės pradžioje neigiamas investuotojų nuotaikas lėmė patikslintas Japonijos BVP, kuris susitraukė daugiau nei buvo skelbiama anksčiau. Nors buvo tikėtasi geresnių patikslintų duomenų, šalies trečiojo ketvirčio BVP susitraukė ne 0,4 proc., kaip buvo skelbta anksčiau, o 0,5 proc. Metinis šalies ūkio susitraukimas pasiekė 1,9 proc., o ne 1,6 proc. Patikslintus blogesnius rezultatus lėmė sumažėjusios kapitalo investicijos.

Kinijoje buvo užfiksuoti dviprasmiški makroekonominiai rezultatai: per lapkritį šalies pramonės produkcijos metinis augimas sulėtėjo nuo 7,7 proc. iki 7,2 proc. (tikėtasi iki 7,5 proc.), tačiau metinis mažmeninių pardavimų tempas paspartėjo nuo 11,5 proc. iki 11,7 proc. Prie pramonės lėtėjimo prisidėjo Pekino įsakymas sustabdyti daugiau nei 100 gamyklų darbus, siekiant sumažinti miesto užterštumą, o mažmeninius pardavimus palaikė nekilnojamo turto rinka.

ES valstybių ir jų vertybinių popierių apžvalga

Lietuva

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

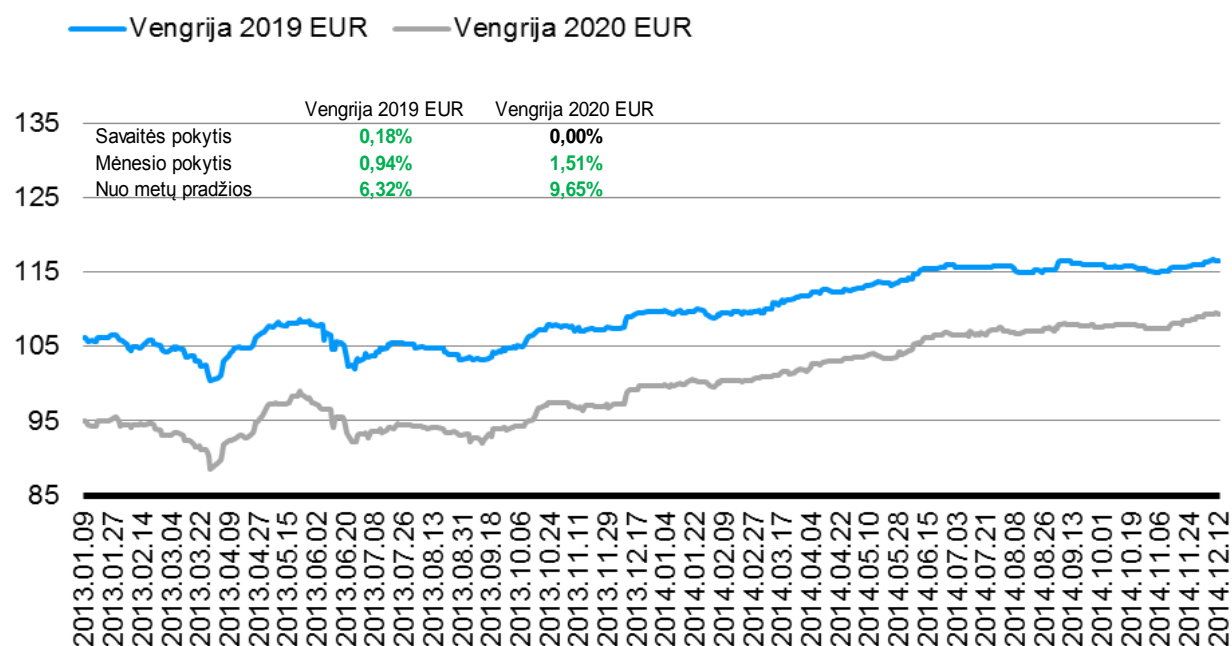
> Pelningai dirbusių įmonių dalis Lietuvoje 2014 m. trečiąjį ketvirtį sudarė 68,4 proc. ir buvo didesnė nei praėjusių metų trečiąjį (67,5 proc.) ir šių metų antrąjį (67,9 proc.) ketvirtį, praneša Statistikos departamentas. Trečiąjį šių metų ketvirtį įmonių pelnas sudarė 3,3 mlrd. litų (967,6 mln. eurų). Palyginus su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, įmonių pelnas iki mokesčių padidėjo 24,5 proc., tačiau palyginus su šių metų antru ketvirčiu – sumažėjo 18,5 proc. Visi sektoriai dirbo pelningai, išskyrus elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo. Palyginus su antru ketvirčiu, statybos sektoriaus įmonių pelnas padidėjo 40 proc., apdirbamosios gamybos ir prekybos – po 14proc. Nekilnojamo turto sektoriaus pelnas sumažėjo 45 proc.

> Trečią ketvirtį, palyginti su atitinkamu laikotarpiu pernai, vienos dirbtos valandos darbo sąnaudos pramonės, statybos ir paslaugų įmonėse padidėjo 3 proc., iš jų verslo įmonėse – 3,6 proc., praneša Statistikos departamentas.

> Spalio mėn. duomenimis, per metus šalies eksportas padidėjo 5 proc., importas – 4 proc. Prekių eksportuota už 8,2 mlrd. Lt, importuota – už 8,7 mlrd. Lt. 2014 m. sausio–spalio mėn., palyginus su tuo pačiu 2013 m. laikotarpiu, eksportas sumažėjo 0,8 proc., o importas padidėjo 0,3 proc. Eksporto sumažėjimui įtakos turėjo sumažėjęs naftos produktų (26,8 proc.), antžeminio transporto priemonių (20,2 proc.) eksportas. Importo padidėjimą lėmė išaugęs elektros mašinų ir įrangos bei jų dalių (41,1 proc.) importas.

Vengrija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

> Vengrijos įsiskolinimo agentūros (angl. debt agency) vadovas Istvan Torocskei pateikė prašymą atsistatydinti. Torocskei buvo pagrindinis „Szechenyi“ banko akcininkas, kurį prieš kelias savaites uždarė centrinis bankas, savo sprendimą pagrįsdamas kapitalo rezervų nepakankamumu.

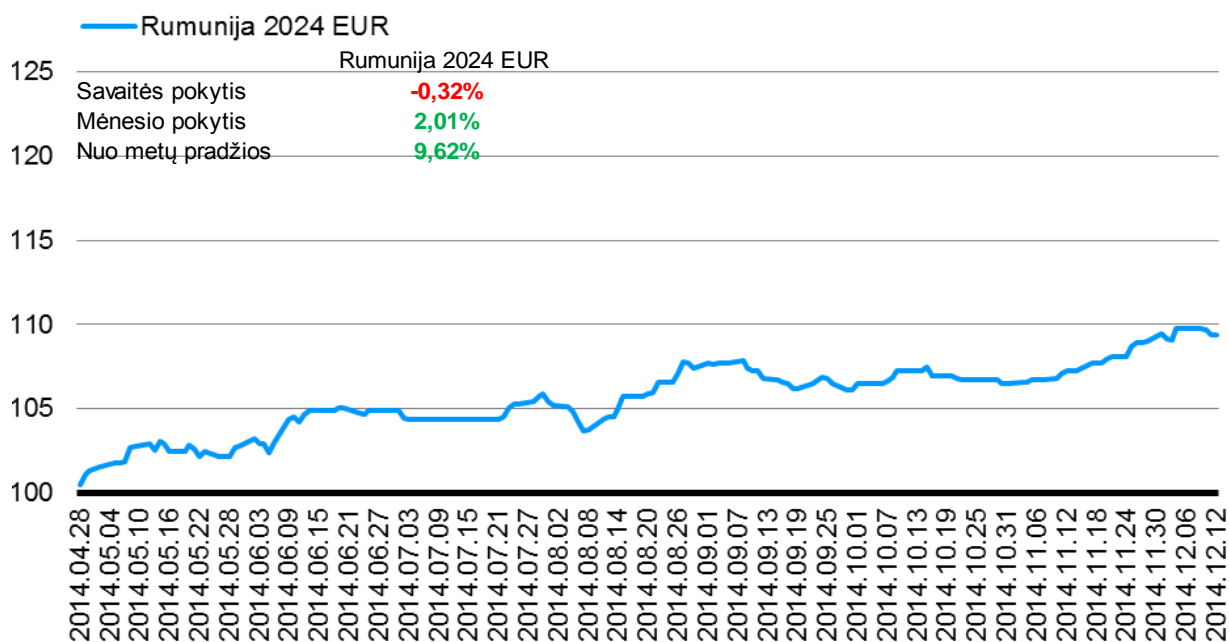
> Rusijos ir Vengrijos atstovai antradienį pasirašė sutartį dėl Vengrijos atominės elektrinės plėtros. Projekte numatyta dviejų 1200 megavatų galios blokų statyba, kurie turėtų pradėti veikti 2025 bei 2026 metais. Į projektą bus investuojama apie 12,5 mlrd. eurų, iš kurių 80 proc. bus suteikta Rusijos. Pastaroji patikino, jog dabartinė šalies ekonominė situacija neturės efekto projektui, o reikalingos lėšos jau įtrauktos į 2015 metų Rusijos biudžetą.

> Vengrijos valdančioji partija pateikė pasiūlymą įteisinti draudimą didiesiems prekybos centrams dirbti sekmadieniais. Ministras pirmininkas Viktor Orban šį įstatymo projektą aiškino teigiamu Vokietijos bei Austrijos pavyzdžiu. Kita vertus, toks įstatymo projektas nebūtų taikomas parduotuvėms, mažesnėms nei 200 m² ir šeimos valdomiems verslams. Kritikai pastebi, jog naujasis įstatymas daugiausiai paveiktų didžiuosius tarptautinius prekybos centrus, didžiąją jų sekmadienio prekybos dalį perleidžiant smulkiesiems šalies verslininkams. Šalyje jau kuris laikas priimamos naujos reformos, skatinančios vietinio verslo augimą, užkertant ar apskunkinant užsienio investuotojų veiklą.

> Metinė pramonės produkcija šių metų spalį augo 1,7 proc., tačiau mėnesinis rodiklis krito 2,6 proc. dėl lėtesnio automobilių gamybos augimo. Sumažėjimui įtakos taip pat turėjo ir maisto bei chemijos pramonės nestabilumas. Per pirmuosius 10 mėnesių, pramonės produkcijos apimtys buvo 7,8 proc. didesnė nei tuo pačiu laikotarpiu praėjusiais metais.

Rumunija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

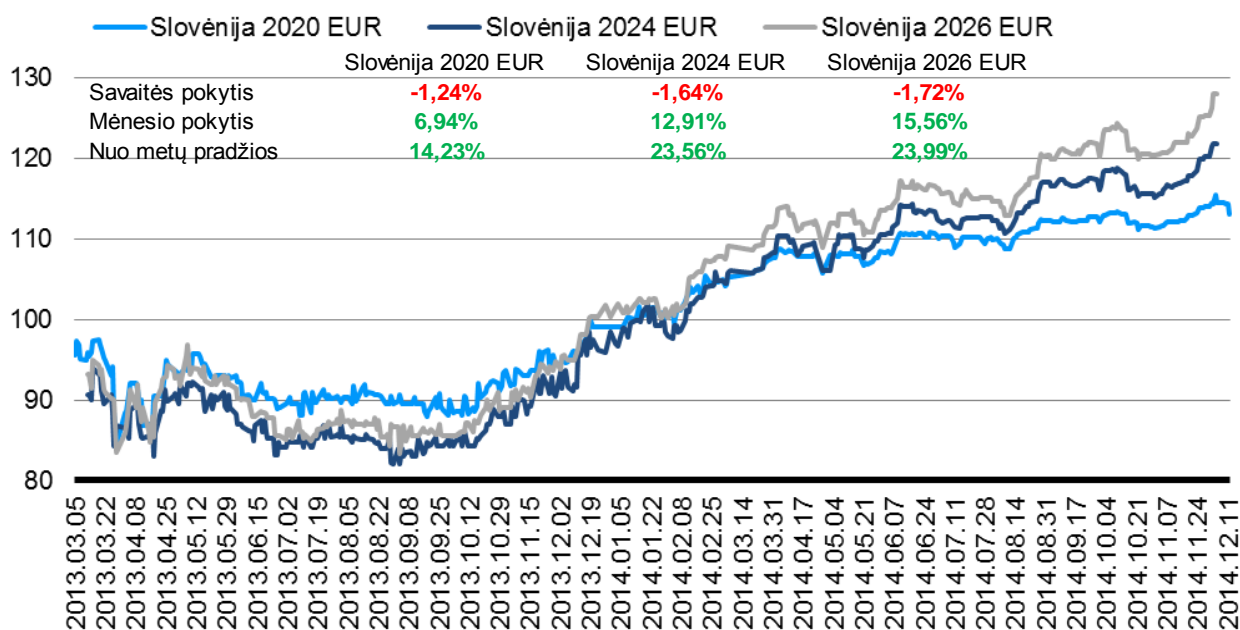
> Rumunijos vyriausybė patvirtino šalies biudžetą 2015 metams ir sieks įgyvendinti biudžeto deficito mažinimo tikslą. Suplanuotas biudžetas mažins fiskalinį deficitą nuo šiųmetinio 2,2 proc. iki 1,8 proc. nuo BVP. Taip pat ketinama ženkliai padidinti minimalų mėnesinį atlyginimą – nuo 200 eurų iki 233 eurų. Finansų ministerija paskelbė apie ketinimus 5 proc. didinti pensijas bei kelti mokytojų, medicinos ir socialinių darbuotojų algas. Šiuo metu Rumunija sudariusi sutartį su Tarptautiniu valiutos fondu dėl 4 mlrd. eurų paramos, tačiau šalis pinigų gaus tik įvykdžiusi išskeltus reikalavimus dėl biudžeto deficito mažinimo bei ekonominių reformų vykdymo.

> „Banca Transilvania“, trečias didžiausias Rumunijos bankas, paskelbė apie austrų „Volksbanken AG“ Rumunijos padalinio pirkimą. Šis sandoris vertinamas kaip pirmasis žingsnis link bankų sektoriaus konsolidavimosi Rytų Europoje. Sandorį tikimasi užbaigti pirmojoje 2015 metų pusėje, gavus sutikimą iš rinkos reguliavimo institucijų. „Banca Transilvania“ siekia padidinti savo rinkos dalį iki 15 proc. iki kitų metų pabaigos. Šiuo metu bankas kontroliuoja 9,7 proc. rinkos, todėl „Volksbanken AG“, užimančio 3,5 proc. rinkos, įsigijimas vertinamas kaip palankus strateginis žingsnis.

> Metinė infliacija šalyje kilo 1,3 proc. Centrinis bankas sumažino infliacijos prognozę 2014 metams iki 1,5 proc. nuo prieš tai buvusių 2,2 proc. Šis pakeitimas aiškinamas žemesnėmis energijos kainomis ir pigesniu maisto importu iš Lenkijos. Manoma, kad infliacija 2015 metų viduryje turėtų kilti iki 2,2 proc. lygio.

Slovėnija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

> Slovėnijos vyriausybė patvirtino planą investuoti 190 mln. eurų į „Banka Celje“. Po to, kai praėjusiais metais bankas neišlaikė likvidumo ir kapitalo pakankamumo testo, jam buvo duotas 6 mėnesių laikotarpis pritraukti naujo kapitalo, tačiau tai nebuvo padaryta. Slovėnija jau yra suteikusi daugiau nei 3 mlrd. eurų vietiniams bankams paremti. Planuojama šaliai priklausantį „Banka Celje“ sujungti su kitu vyriausybės paremtu banku „Abanka“. Jungtinis bankas taptų trečiu didžiausiu šalyje ir numatoma, jog ateityje būtų parduotas privatiems investuotojams.

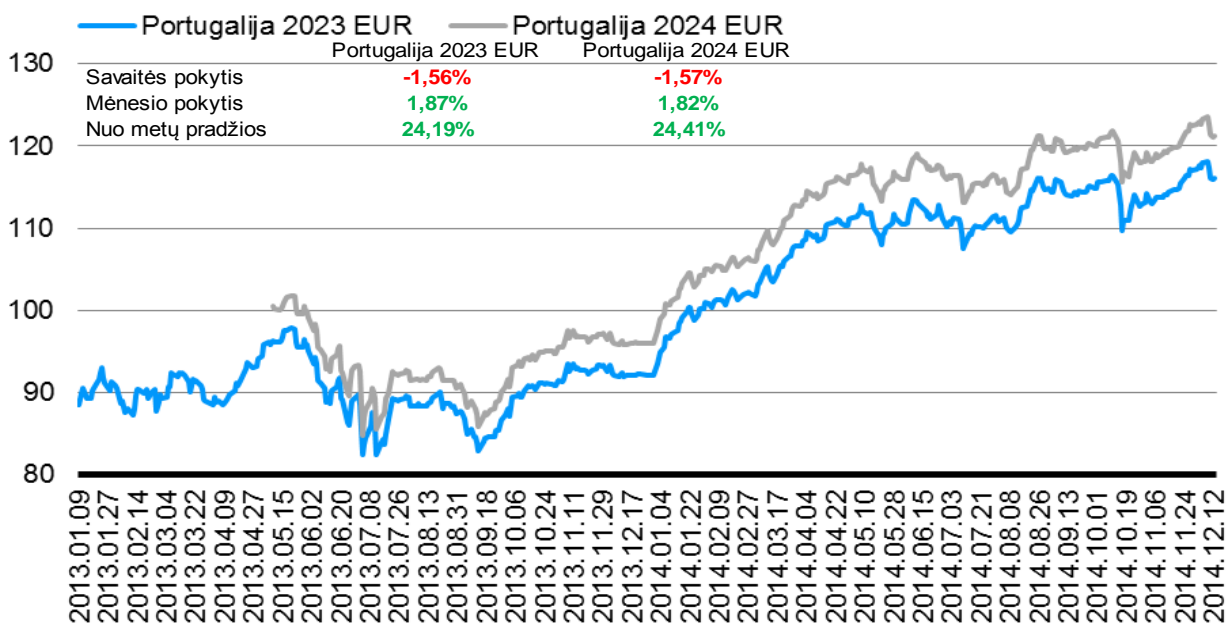
> Slovėnijos ekonomikos institutas išleido pranešimą, raginantį šalies vyriausybę spartinti privatizaciją bei pensijų fondų reformas. Praėjusiais metais šalis buvo paskelbusi apie planus privatizuoti 15 įmonių, siekdama surinkti papildomų lėšų ir taip išvengti tarptautinės finansinės pagalbos procedūros (angl. *bailout*). Iki šiol tik 3 iš šių įmonių buvo parduotos.

> Slovėnijos pramonės produkcijos apimtys palyginus su praėjusiu mėnesiu augo 2,4 proc, o metinis rodiklis buvo trečias sparčiausiai augantis tarp visų ES šalių – 3,9 proc.

> „Eurostat“ duomenimis vartojimas vienam gyventojui 2013 metais Slovėnijoje 24 proc. atsiliko nuo ES šalių vidurkio ir buvo žemiausias per pastaruosius trejus metus.

Portugalija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

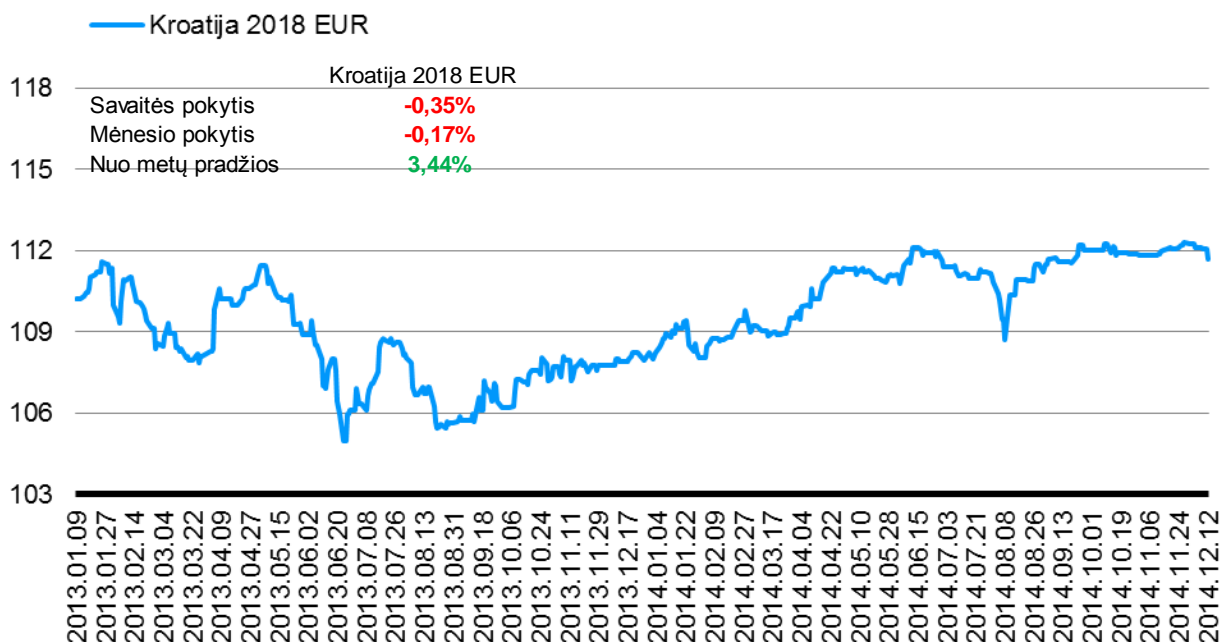
> „Novo Banco“, suformuoto iš dalies „Banco Espirito Santo“, atstovai pranešė sutikę parduoti investicinio banko padalinį „BESI“ kinų brokeriams „Haitong Securities“ už 379 mln. eurų. Tiesa, šis sandoris įvyks tik gavus pritarimą iš Portugalijos centrinio banko, Europos Komisijos ir kitų atsakingų institucijų. Padalinio pardavimas padidins „Novo Banco“ bendrą pirmo lygio akcinį kapitalą 0,5 proc. Portugalijos vyriausybė tikisi, kad patį banką pavyks parduoti pirmojoje 2015 m. pusėje.

> 20 ieškovų, tarp kurių yra tokie investuotojai kaip „Grupo BTG Pactual“ bei „Third Point LLC“ ES generaliniam teismui pateikė prašymą anuliuoti ES sprendimą pritarti „Banco Espirito Santo“ („BES“) padalinimui į 2 skirtingus bankus. Jei generalinis teismas priimtų palankų ieškovams sprendimą, tai potencialiai apsunkintų „Novo Banco“, kilusio iš dalies „BES“, pardavimą. Siūlymai pirkti „Novo Banco“ priimami iki š. m. gruodžio 31 d., todėl ši byla bus nagrinėjama skubos tvarka, siekiant tyrimo procesą užbaigti iki metų pabaigos.

> Šalyje padidėjo pasitikėjimas socialistų partija, kuri yra didžiausia opozicijos partija valdančiajai socialdemokratų partijai, vadovaujamai ministro pirmininko Pedro Passos Coelho. Apklausos duomenimis, socialdemokratų palaikymas nuo praėjusio mėnesio duomenų nukrito 0,1 proc. iki 25,2 proc. Tuo tarpu socialistų partija sulaukė 0,6 proc. didesnio palaikymo ir iš viso ja pasitikėjimą išreiškė 37,5 proc. apklaustųjų.

Kroatija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: *Bloomberg, MC Wealth Management*

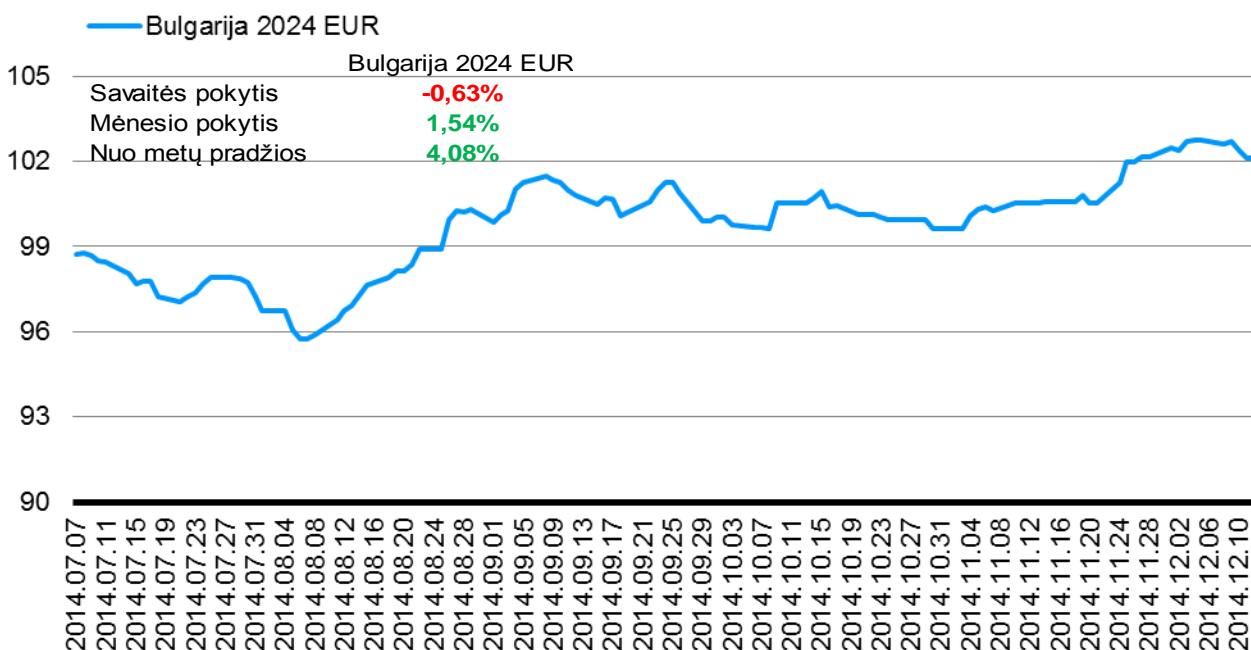
> Po to, kai netikėtai buvo nutrauktas „Pietų srauto“ projektas, Kroatijoje prasidėjo diskusijos apie suskystintųjų dujų terminalo statybą šalies teritorijoje. Šis projektas pirmą kartą buvo pristatytas prieš 10 metų, tačiau vėliau buvo atmetamas dėl kilusios finansinės krizės. Terminalas turėtų būti patvirtintas kaip strateginės svarbos projektas Kroatijai per artimiausius porą mėnesių, o Europos Sąjunga jį jau įtraukė tarp 30 svarbiausių energetinės nepriklausomybės projektų. Skaičiuojama, kad terminalas galėtų kainuoti apie 600 mln. eurų. Šalis tikisi padengti 25 proc. reikalingų lėšų, o likusią dalį planuojama pritraukti iš privačių Europos bei Jungtinių Amerikos Valstijų investuotojų.

> Kroatija sulaukė pirmųjų kainos siūlymų išnuomoti šalies teritorijoje esančias autostradas. Tai vertinama kaip kontraversiška, tačiau reali galimybė Kroatijai papildyti savo biudžetą. Vienas pagrindinių pajamų šaltinių šalyje yra turizmas, todėl per pastarąjį dešimtmetį Vyriausybė skolinosi norėdama pagerinti infrastruktūrą prie Adrijos jūros kurortų. Valstybinė kelių administravimo kompanija nesugebėjo surinkti pakankamai lėšų gražinti kelių statybai paimtų paskolų, tuo tarpu dabartinis Kroatijos įsiskolinimas siekia 80 proc. BVP. Transporto ministras Sinisa Hajdas Doncic pareiškė, jog tikimasi, kad pavyks autostradas išnuomoti už vienkartinę 2,5 mlrd. – 3 mlrd. eurų išmoką 30 - 50 metų laikotarpiui. Surikti pinigai būtų panaudoti biudžeto deficitui mažinti.

Bulgarija

Vyriausybės vertybinių popierių emisijų kainų pokyčiai

Šaltinis: Bloomberg, MC Wealth Management

> Kredito reitingų agentūra „Standard & Poor’s“ sumažino Bulgarijos vyriausybės obligacijų reitingą žemiau investicinio lygio. Šis sprendimas motyvuojamas šalies bankų sistemos nestabilumu. Bulgarija šiuo metu išgyvena sudėtingiausią finansinę krizę nuo 1990 metų. Situaciją taip pat blogina ir politinė suirutė, sukelta jau penkto vyriausybės pasikeitimo per pastaruosius 2 metus.

> Bulgarijoje kilo protestai po to, kai buvo pasiūlytas įstatymo projektas, pagal kurį pensinis amžius būtų pavėlintas 4 mėnesiais. Vyriausybė aiškina, kad tokia reforma didins šalies konkurencingumą. Šalies populiacija sparčiai mažėja bei senėja dėl didelio masto emigracijos – ieškodamas geresnių darbo sąlygų Bulgarijos jaunimas masiškai palieka šalį.

> Bulgarija pasirašė sutartį dėl 1,5 mlrd. eurų šešių mėnesių sindikuotos paskolos gavimo. Tai suteiks šaliai pereinamojo laikotarpio finansavimą iki kitąmet suplanuoto obligacijų pardavimo. Vyriausybė jau yra suteikusi sutikimą parduoti papildomus 4,5 mlrd. eurų vertės obligacijas, siekdama mažinti biudžeto deficitą bei paremti bankų sistemą po to, kai bankrutavo „Corporate Commercial Bank“. Planuojama, kad 1 mlrd. eurų bus skirti indėlių draudimo fondui, įsipareigojusiam gražinti apdraustus indėlius buvusiems „CorpBank“ klientams. Dar per 0,5 mlrd. eurų bus skirta refinansuoti vyriausybės paramą „First Investment Bank“.

> Bulgarijos ministro pirmininko Boyko Borisov vadovaujama centro dešiniųjų partija „GERB“ išlaiko stiprią rinkėjų paramą. Pasitikėjimą GERB išreiškė 26,1 proc. apklaustųjų, kai antra pagal populiarumą opozicinė socialistų partija gavo 13,2 proc. balsų. Pasitikėjimą Vyriausybę išreiškė 26 proc. apklaustųjų, tačiau 65 proc. mano, kad gyvenimo sąlygos Bulgarijoje blogėja.